

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

AHŞAP TEKNOLOJİSİ

**MOBİLYA DÖŞEME İMALATI SİRALLİ
DÖŞEME**

ANKARA 2007

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılan değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
1. SİRİRAL YAYLI SERT DÖŞEME ZEMİNİ YAPMAK	3
1.1. Çeşitleri	3
1.1.1. Sabit Telora Üzerine Yapılan Spiral Yaylı Sert Döşeme Zemini	3
1.1.2. Seyyar Telora Üzerine Yapılan Spiral Yaylı Sert Döşeme Zemini	4
1.2. Özellikleri	5
1.3. Yapım Teknikleri	6
1.4. Spiral Yaylı Sert Döşemede Kullanılan Gereçler	7
1.4.1. Spiral Yay	7
1.4.2. Yay Tespit Kancaları	8
1.5. Spiral Yaylı Sert Döşemede Kullanılan Araçlar	9
1.5.1. Falçata.....	9
UYGULAMA FAALİYETİ	10
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	12
ÖĞRENME FAALİYETİ- 2	15
2. SİRİRAL YAYLI SERT DÖŞEMEYE DOLGU GERECİ KOYMAK	15
2.1. Çeşitleri	15
2.1.1. Doğal Dolgu Gereçleri ile Yapılan Dolgu İşlemi	15
2.1.2. Yapay Dolgu Gereçleri ile Yapılan Dolgu İşlemi	17
2.2. Özellikleri	17
2.3. Yapım Teknikleri	18
UYGULAMA FAALİYETİ	19
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	21
ÖĞRENME FAALİYETİ- 3	24
3. SİRİRAL YAYLI SERT DÖŞEMEYE YÜZ GERECİ TAKMAK	24
3.1. Çeşitleri	24
3.1.1. Seyyar Teloralı Döşemeye Yapılan Yüz Kaplama	24
3.1.2. Sabit Teloralı Döşemeye Yapılan Yüz Kaplama	26
3.2. Özellikleri	27
3.3. Yapım teknikleri	27
UYGULAMA FAALİYETİ	28
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	30
MODÜL DEĞERLENDİRME	33
KAYNAKÇA	37

AÇIKLAMALAR

MODÜLÜN KODU	543M00073
ALAN	Ahşap Teknolojisi
DAL / MESLEK	Mobilya Döşeme İmalatı
MODÜLÜN ADI	Spiralli Döşeme
MODÜLÜN TANIMI	Mobilya Döşeme İmalatında, spiral yaylı sert döşeme, yapımı ve döşemeye yüz gereci takma işlemlerinin yapılışı ve bu işlemler sırasında izlenecek tekniklerin uygulamayla anlatıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Yaysız Döşeme modülünü almış olmak
YETERLİK	Spiral yaylı sert döşeme yapmak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Uygun ortam sağlandığında, bu modülle; düzgün, ölçüsünde, tekniğine uygun olarak spiral yaylı sert döşeme yapabileceksiniz. Amaçlar 1. Tekniğine uygun bir şekilde uygun araç ve gereçlerle spiral yaylı sert döşeme zemini yapabileceksiniz. 2. Tekniğine uygun bir şekilde uygun araç ve gereçlerle spiral yaylı sert döşemeye dolgu gereci koyabileceksiniz. 3. Tekniğine uygun bir şekilde uygun araç ve gereçlerle spiral yaylı sert döşemeye yüz gereci takabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Döşeme gereçleri, döşemede kullanılan aletler, döşemecilikte kullanılan makineler, döşemeci tezgâhı, uygun atölye ortamı.
ÖLÇMEVE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan her faaliyetten sonra, verilen ölçme araçları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek kendi kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen, modül sonunda size ölçme aracı uygulayarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Ahşap teknolojisi alanı işlevsel değerleri ile mekânların kullanışlığını, estetik değeriyle de yaşadığımız ve çalıştığımız mekânların sıcak, sevimli ve renkli bir ortam hâline gelmesini sağlar. Bu alan, sanatı ve tekniği birleştirerek ürünü ortaya çıkarır. Alanda ahşap ve ahşap ürünleriyle birlikte boya, vernik, renk, cam, plastik, çelik ve metal gibi gereçler de kullanılmaktadır.

Bu alanın sağladığı istihdam olanakları, mevcut ve potansiyel olarak sahip olduğu katma değer yaratma gücüyle ülkemizin önemli faaliyet sektörlerinden birisidir.

Eskiden döşeme ve döşemecilik dendiği zaman genel olarak koltuk ve kanepeler gibi oturma ve dinlenme mobilyaları aklı gelirdi. Özellikle sandalyeler masif ağaçtan veya oturma yüzeyleri kontrplak vb. suni tablalı olarak çıplak uygulanır, yataklar ise içi yün ve pamuk doldurulmuş torbalar olarak düşünülürdü. Gelişen döşemecilik ise sadece oturma ve dinlenme mobilyalarını değil yatma mobilyalarını da içine alacak şekilde genişlemiş, bununla da kalmayarak oturma, dinlenme ve yatma mobilyalarının kullanma kolaylığı ile donatılmasını sağlayan örtü, kılıf gibi uygulamaları ve bu tür mobilyalar dışında bazı dekoratif çalışmalarını da kapsamına almıştır.

Spiral yaylı sert döşeme, döşeme alanında çok uygulanan tekniklerden birisi değildir. Uygulamanın zor ve ekonomik olmayışı bu tekniği çok tercih edilmeyen ve yaygın kullanım alanı bulunmayan teknik durumuna getirmiştir. Spiral yaylı sert döşeme genellikle fabrika tarzı seri üretim yapan işletmelerde uygulama alanı bulmaktadır.

Bu modülde spiral yaylı sert döşemeye zemin yapmayı, dolgu gereci koymayı ve yüz gereci takma uygulamalarını yaparak el becerinizi geliştirirken spiral yaylı sert döşeme yapımında kullanılan gereçleri, alet ve makineleri, döşeme tezgâhı ve döşeme atölyelerini tanıyacak kullanım alanlarını öğreneceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 1

AMAÇ

Tekniğine uygun bir şekilde uygun araç ve gereçlerle spiral yaylı sert döşeme zemini yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Bu faaliyet öncesinde yapmanız gereken öncelikli araştırmalar şunlardır:

- Spiral yaylı sert döşeme zemini yapımında kullanılan araç gereçleri araştırınız.
- Spiral yaylı sert döşeme zemini yapımında kullanılan döşeme makinelerini araştırınız.
- Araştırma işlemleri için mobilya döşeme atölyelerini ve bu araç ve gereçleri satan iş yerlerini gezmeniz gerekmektedir. Döşeme araç ve gereçlerinin kullanım şekil ve amaçları için ise bu aletleri kullanan kişilerden ön bilgi ediniz.

1. SPİRAL YAYLI SERT DÖŞEME ZEMİNİ YAPMAK

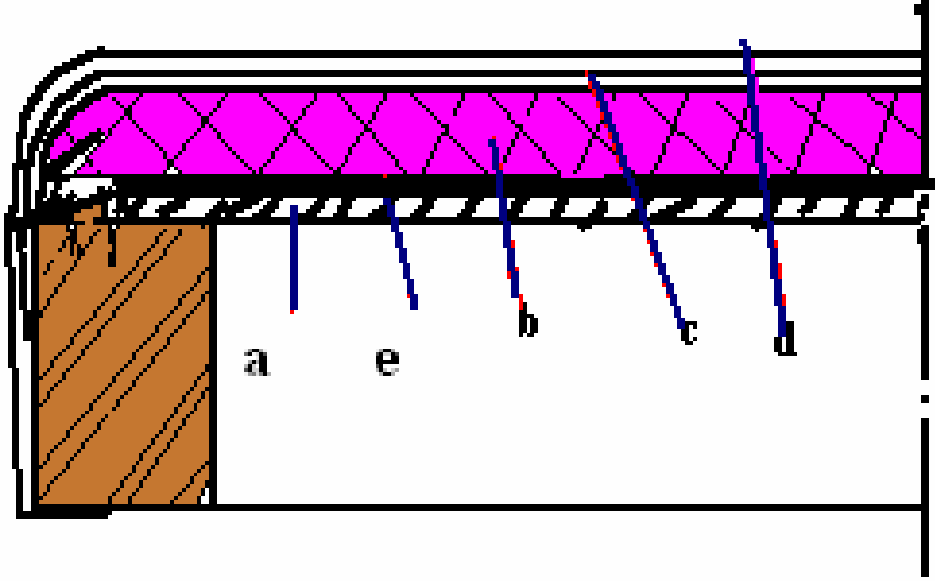
1.1. Çeşitleri

1.1.1. Sabit Telora Üzerine Yapılan Spiral Yaylı Sert Döşeme Zemini

Kısa boyda olan spiral yaylar döşeme telorasına iki yönde konulmuş olan çember başlarına tutturularak veya uzun spiral yaylar doğrudan telora yan kayıtlarına tespit edilir. Spiral yaylar bu şekilde tespit edildikten sonra üzerine bir kat astar bezi veya kanaviçe gerdirilerek takılır. Spiral yaylar özel tespit kancaları ile tespit edilir.

Resim 2.1: Sabit teloraya yapılmış döşeme zemini

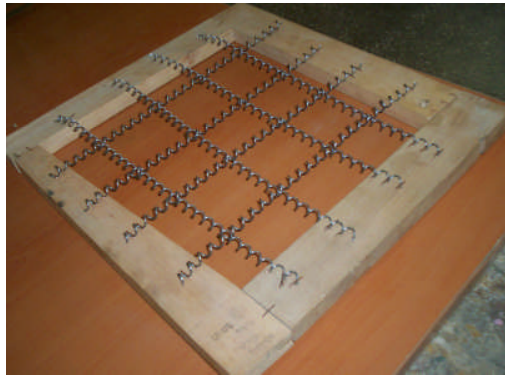

a) Spiral yay b) Dolgu gereci (kauçuk) c) Elyaf veya vatka pamuğu d)Yüz kumaşı
e)Kanaviçe veya kaput bezi

Şekil 2.1: Sabit teloraya spiral yaylı döşeme kesiti

1.1.2. Seyyar Telora Üzerine Yapılan Spiral Yaylı Sert Döşeme Zemini

Seyyar telora yan kayıtlarının üzerine uzun spiral yayların doğrudan tespit edilmesi şeklinde yapılır. Spiral yaylar bu şekilde tespit edildikten sonra üzerine bir kat astar bezi veya kanaviçe gerdirilerek takılır. Spiral yaylar özel tespit kancaları ile tespit edilir.

Resim 2.2: Seyyar teloraya yapılmış döşeme zemini

1.2. Özellikleri

Spiral yaylı sert döşeme zemini döşemenin en önemli aşamasıdır. Sonradan yapılacak tüm işlemler bu zemin üzerine yapılacağından itinalı bir çalışma yapmak gerekir. Günümüzde fabrikasyon tarzda seri üretim yapan işletmelerde uygulanır.

Döşeme Mobilyalarında Temel Ölçüler

Hafif olarak döşenmesi gereken puf, sandalye, koltuk ve kanepeler gibi oturma mobilyaları ile yaylı somyalarda döşeme kalınlığı ortalama 5 cm civarındadır.

Döşemecilikte döşeme mobilyalarının ölçüleriyle ve insan ölçüleri bir bütünlük oluşturmak zorundadır. İnsan ölçüleri ile bağdaşmayan oturma ve dinlenme mobilyaları kullanım amaçlarını ve işlevselliğini kaybeder. Bu sebeple yapılan araştırmalar neticesinde normal insan boyu 1.70 m olarak kabul edilmiş, meslek resim konuları arasında da yer alan altın bölüm ile ilişkilendirilmiş ve insan vücudu tabandan tepe noktasına kadar 20 eşit parçaya bölünmüştür. Bu ise her parçanın 8.5 cm olarak belirlenmesini sağlamıştır. Ayrıca insan vücudu 4 ana bölüme ayrılmış ve bu bölümlerden ayak tabanı ile diz arası 5, diz ile bel arası 6, bel ile omuz arası 5 ve omuz ile tepe noktası arası da 4 bölüm olarak belirlenmiştir.

Buna göre yetişkin bir insanın ayak tabanı ile dizleri arası $5 \times 8.5 = 42.5$ cm. olarak değer kazanır ve çalışma, yemek yeme vb. amaçlarla kullanılan sandalyelerde oturma yüksekliği bu değer üzerinden düşünülür. Yine aynı şekilde diz ile bel arası 6 bölüm olduğundan $6 \times 8.5 = 51$ cm.dir. Bu değer ise oturma derinliğini veren ölçüdür.

Oturma yüksekliği ve derinliği ölçüleri bir birini tamamlayan ölçüler olup iki ölçünün toplamı $42 + 51 = 93$ cm dir. Bu ölçünün mümkün olduğunca değiştirilmemesi gerekir ve oturma yüksekliği azaldığında, derinliğin artmasına ve ölçünün korunmasına dikkat edilmelidir (örneğin oturma yüksekliği 42 cm olan bir sandalyede oturma derinliği 51 cm iken, oturma yüksekliği 40 cm olan bir koltukta oturma derinliği 53 cm olmalıdır.). Toplam ölçüde meydana gelebilecek ölçü farklılıkları 90-99 arasında tutulmaya özen gösterilmelidir. Bel ile omuz arası 5 bölüm olup arkalık yüksekliğini oluşturur ve bu ölçü de oturma yüksekliğinde olduğu gibi 42.5 cm' dir. Ancak bu ölçü kendi başına değerlendirilmeyip oturma yüksekliği ile birlikte değerlendirilir ve oturma yüksekliğine eklenir.

Bazı oturma mobilyalarında oturma yüzeyinin arka kısmı ön kısımdan biraz daha alçak olduğundan toplam arkalık yüksekliği belirli oranlarda değişebilir. Bu ölçüler de 80-85 cm. arasında değişen ölçüler olarak çıkar. Bu ölçüler oturma gurubu mobilyaları için geçerlidir. Dinlenme gurubu mobilyalarda arkalık yüksekliğine omuz ve tepe noktası arasındaki ölçü de ilave edildiğinde ölçü ortalama 115 cm ye ulaşır. Ancak mobilyanın yapısına bağlı olan bu ölçüde arkalık omuz hizasında kalacaksa yükseklik 7 bölüm ($7 \times 8.5 = 59.5 + 36 = 95.5$ cm yaklaşık 95 cm. olur. Ağır tip dinlenme koltuklarında ise yükseklik 8 veya 9 bölüm olarak hesaplanınca arkalığın yükseklik ölçüsü 104 ve 112.5 cm olur. Kolçaklı olarak yapılan oturma guruplarında kol dayama yüksekliği (kolçak) de aynı şekilde hesaplanır. İnsan vücudunun bölümlenmesinde dirsek ile kalça arası 2.5 bölüm olduğundan bu ölçü oturma yüksekliğine eklenir ve $42+21=63$ cm olarak bulunur. Fazla esnek olmayan oturma guruplarında geçerli olan bu ölçü esnekliği fazla olan dinlenme mobilyalarında 5-8 cm azaltılabilir ve kolçak yüksekliği 55-58 cm olarak belirlenir.

Kolları iki yana tam açık bir insanın parmak uçları arasındaki mesafe de boyuna eşittir ve bu mesafe de 20 eşit parçaya bölüldüğünde iki omuz arasındaki ölçü 6 bölümdür. Bu sonuçla tek kişilik bir koltukta oturma genişliği $6 \times 8.5 = 51$ cm'dir. Ancak bu ölçü 55 cm' ye kadar alınmasında fayda vardır. Çift ve üç kişilik kanepelerin genişlik ölçüleri de bu ölçü değerine göre alındığında ölçüler kişiler arasında kalan mesafeler ve kolçaklarla birlikte 130 v3 190 cm civarında ortalama değerlerde belirlenir.

Oturma rahatlığı açısından oturma mobilyalarının arkalıkları genellikle geriye doğru yatıktır. Bu yatıklık, mobilyanın çeşidine ve kullanım amacına bağlı olarak değişir. Ancak ortalama değerlerle sandalyelerde 5-6.5 cm, oturma ve dinlenme mobilyalarında ise bu mesafe 5-9 ile 9-12 cm arasında değişir. Bu ölçüler mobilya yüksekliğinin %10' u kadar olup, dinlenme amaçlı mobilyalarda %15-20 olarak alınır.

➤ **Yatak ölçüleri**

Çocuk yatağı: 70 x150, 75x 160

Tek kişilik yatak: 90 x190, 100 x 200

Çift kişilik yatak: 140–180 x 200

Yukarıdaki yatak ölçüleri ortalama ölçüler olup bu değerlere yakın farklı ölçüler yatak yapımlarında kullanılmaktadır.

1.3. Yapım Teknikleri

- Döşeme yüzeyinden biraz uzunca olmak üzere kesilen yaylar tespit kancaları veya çiviler yardımıyla teloraya tutturulur.
- Açılarak hazırlanmış olan yeteri kadar dolgu gerci yüzeye serilerek birbirine kaynaştırılır. Dolgu gerci, kaymaması için birkaç yerinden tutkal veya çivi ile teloraya tutturulur.
- Dolgu gercini iyice örtecek şekilde bir kat elyaf konulur. Daha sonra astar bezi diğer kenarlara gergin bir biçimde bir kaç noktadan tespit edilir.

- Astar bezi gerekli ayarlamalar yapıldıktan sonra gerginliği bozmadan zımba çivileri ile sağlamca tutturulur.

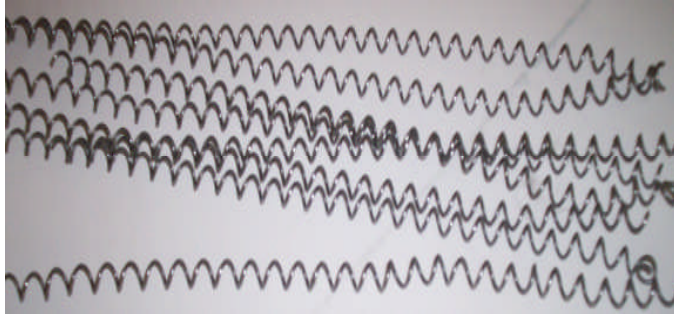
1.4. Spiral Yaylı Sert Döşemede Kullanılan Gereçler

1.4.1. Spiral Yay

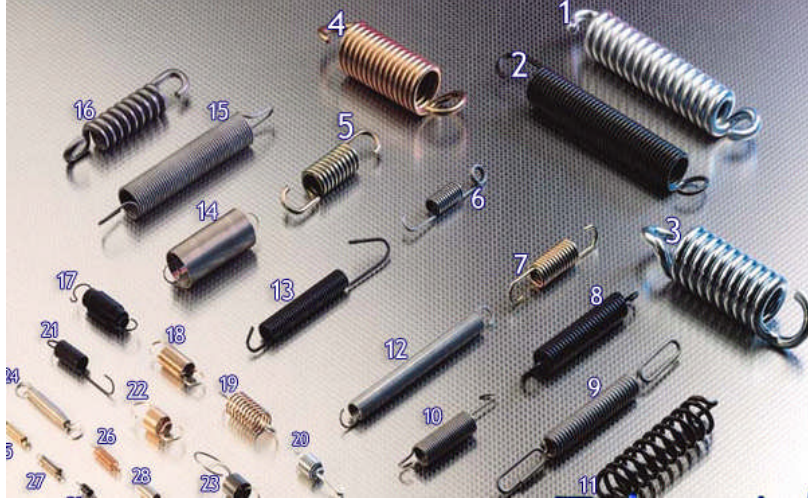
Döşemeye esneklik kazandırmak ve rahatlık sağlamak amacıyla kullanılan yaylardır. Piyasada uzun ölçülerde bulunabildiği gibi özel ölçülerde de yaptırılabilir. Bu yaylar 2 mm kalınlığında, paslanmayan çelik tellerden yapılır.

Resim 2.3: Kısa spiral yaylar

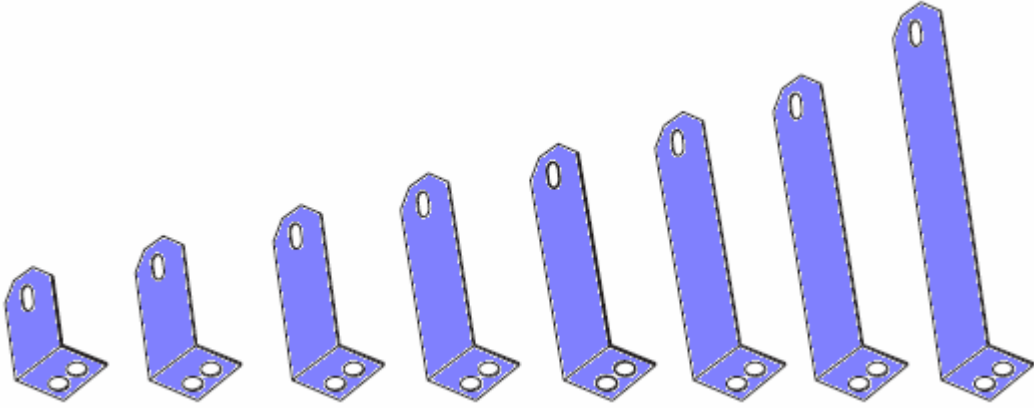
Resim 2.4: Uzun spiral yaylar

Resim 2.5: Kısa spiral yay çeşitleri

1.4.2. Yay Tespit Kancaları

Döşemede Yayların teloraya tespit edilmesinde kullanılır. Yaylar uçlarından doğrudan bu tespit kancalarının üzerinde bulunan deliklere takılır.

Şekil 2.2: Yay tespit kancaları

1.5. Spiral Yaylı Sert Döşemede Kullanılan Araçlar

1.5.1. Falçata

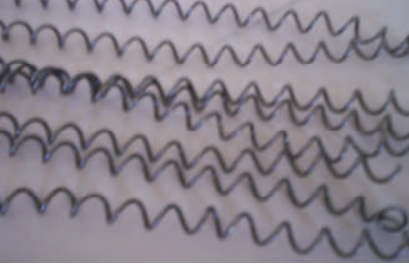

Döşeme yapımında kullanılan döşeme gereçlerinin kesimi ve şekillendirilmesinde kullanılan kesim aracıdır. Değişik ebatlarda bulunur, körelen kesici kısmı pratik olarak yenisiyle değiştirilebilir.

Resim 2.6:Falçata

UYGULAMA FAALİYETİ

Spiral yaylı sert döşeme zemini hazırlama uygulaması yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Spiral yayları hazırlayınız.</p> 	<p>➤ Telora iç ölçüsünden ortalama 2 cm fazlalık vererek yay boylarını kesiniz.</p>
<p>➤ Astar gerecini hazırlayınız.</p> 	<p>➤ Döşeme yüksekliğine uygun kalınlıkta astar gereci seçiniz.</p>
<p>➤ Yayları teloraya takınız.</p> 	<p>➤ Yayları sağlam bir şekilde teloraya tutturunuz.</p>
<p>➤ Astarı döşemeye takınız.</p>	<p>➤ Döşemede kullanılacak yere göre bir astar kumaş seçiniz.</p>

➤ Ölçü ve biçim kontrolü yapınız.

➤ Döşeme yüksekliğini ve biçimini kontrol ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet kapsamında kazandığınız bilgileri, aşağıdaki soruları cevaplandırarak değerlendiriniz.

Çoktan Seçmeli Sorular

1. Spiral yayların kullanım alanı aşağıdakilerden hangisidir?
 - A) Döşeme gereçlerinin tutturulması
 - B) Astar kumaş yerine
 - C) Yüz kaplama işlemi
 - D) Döşeme zemini
1. Spiral yaylı sert döşeme hangi işletmelerde uygulanır?
 - A) Küçük atölyelerde
 - B) Seri üretim yapan işletmelerde
 - C) Orta ölçekli işletmelerde
 - D) El işçiliğine dayalı çalışan atölyelerde
1. Plaka pamuklar ne amaçla kullanılır?
 - A) Kaplama gereçlerinin sürtünmesini engellemek
 - B) Döşemenin güzel görünmesini sağlamak
 - C) Yüzey kaplamak amacıyla
 - D) Döşemenin esnekliğini arttırmak
1. Spiral yaylı döşeme hangi tür telora üzerine uygulanır?
 - A) Lambalı telora
 - B) Sabit ve seyyar telora
 - C) Eğmeçli telora
 - D) Düz telora
1. Aşağıdakilerden hangi gereç spiral yaylı sert döşeme zemininde kullanılmaz?
 - A) Spiral yay
 - B) Astar bezi
 - C) Plaka pamuk
 - D) Kolan

Doğru-Yanlış Test Soruları

Bu faaliyet kapsamında hangi bilgileri kazandığınızı belirleyebilmeniz için bir kısmı doğru, bir kısmı yanlış cümleler verilmiştir. Cümle doğru ise başındaki parantezin içerisine **D**, yanlış ise **Y** harfini koyunuz

1. () Spiral yaylı sert dōřemede kauçuk, dolgu gereci olarak kullanılır.
2. () Spiral yaylar dōřenmeden önce zemine kolan takılması gerekir.
3. () Spiral yaylar boylarına göre sınıflandırılır.
4. () Yaylar teloraya yay kelepçeleri ile tutturulur.
5. () Yaylı dōřemeler oturma rahatlığı sağlarlar.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız konularla ilgili konuyu tekrarlayınız. Başarılıysanız bir sonraki bölüme geçiniz.

Uygulamalı Test

Spiral yaylı sert döşeme zemini hazırlayınız. Bu uygulamayı aşağıdaki kriterlere göre kontrol ediniz.

Değerlendirme Kriterleri	Değer Ölçeği	
	Evet	Hayır
Uygun bir iş önlüğü giydiniz mi?		
Uygun astar gereci hazırladınız mı?		
Yay boylarını uygun ölçüde hazırladınız mı?		
Yayları teloraya taktınız mı?		
Astar gerecini teloraya düzgün bir şekilde taktınız mı?		
Elle ve gözle ölçü ve biçim kontrolü yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı kontrol ederek kendinizi değerlendiriniz, HAYIR yanıtlarınız var ise bu yanıtlarınızla ilgili konuyu tekrarlayınız. Tamamı EVET ise diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 2

AMAÇ

Tekniğine uygun bir şekilde uygun araç ve gereçlerle spiral yaylı sert döşemeye dolgu gereci koyabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Bu faaliyet öncesinde yapmanız gereken öncelikli araştırmalar şunlardır:

- Spiral yaylı sert döşemede kullanılan dolgu gereçlerini araştırınız.
- Spiral yaylı sert döşemeye dolgu gereci koymada kullanılan döşeme araçlarını araştırınız.
- Araştırma işlemleri için mobilya döşeme atölyelerini ve bu araç ve gereçleri satan işyerlerini gezmeniz gerekmektedir. Spiral yaylı döşeme araç ve gereçlerinin kullanım şekil ve amaçları için ise bu aletleri kullanan kişilerden ön bilgi ediniz.

2. SPİRAL YAYLI SERT DÖŞEMEYE DOLGU GERECİ KOYMAK

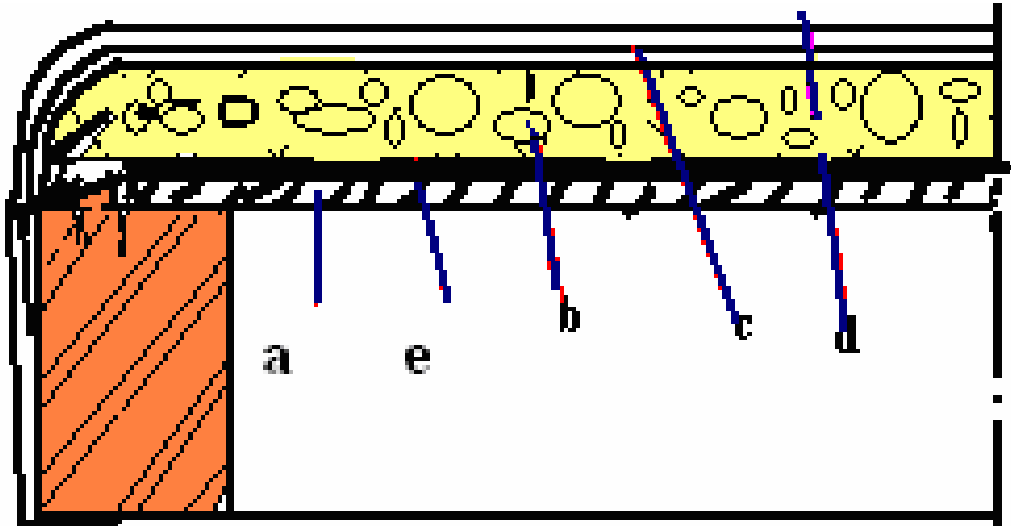
2.1. Çeşitleri

2.1.1. Doğal Dolgu Gereçleri ile Yapılan Dolgu İşlemi

Doğal dolgu gereçleri uzun süre formunu koruyan ve deforme olmayan bir dolgu gereçidir. Yaylı döşemelerde çok rahatlıkla kullanılabilir. Ayrıca terletme yapmaması ise tercih edilmesinde önemli bir faktördür.

Resim 2.1 Döşemeye pamuk konulması

a) Spiral yay b) Dolgu gereci (kauçuk-pamuk-kıttık) c) Elyaf veya vatka pamuğu d)Yüz kumaşı e)Kanaviçe veya kaput bezi
Şekil 2.1: Spiral yaylı döşeme kesiti

2.1.2. Yapay Dolgu Gereçleri ile Yapılan Dolgu İşlemi

Yapay dolgu gereçleri günümüzde tüm döşeme dolgularında çok yaygın olarak kullanılmaktadır. Yaygın olarak piyasada bulunuşu ve kullanım kolaylığı nedeniyle yapay dolgu gereçleri doğal gereçlerin yerini almıştır. İstenilen kalınlıklarda piyasada bulunması kullanım ve yapım kolaylığı sağlar.

Resim 2.2: Kauçukla yapılmış döşeme dolgusu

2.2. Özellikleri

Spiral yaylı sert döşemede dolgu gereci koyma işlemi dikkat ve itina gerektirir. Tekniğine uygun yapılmayan işlem sonrası kullanımda deformasyon ve kötü görüntü ortaya çıkar. Sonradan yapılacak yüz gereci takma bu zemin üzerine yapılacağından itinalı bir çalışma yapmak gerekir.

Hafif olarak döşenmesi gereken, puf sandalye, koltuk ve kanepeler gibi oturma mobilyaları ile yaylı somya yapımında uygulanır. Bu döşemelerde döşeme yüksekliği ortalama 5 cm civarındadır.

2.3. Yapım Teknikleri

- Dolgu gereci döşeme yüzeyine uygun olarak kesilerek hazırlanır.
- Döşemede dolgu gereci olarak pamuk, elyaf veya kırpıntı kauçuk kullanılacaksa plaka kauçuktan önce yüzeye dengeli bir şekilde serilir.
- Plaka kauçuk döşeme kenarlarına zımba çivileri yardımıyla tutturulur.
- Astar kumaşı gergin bir biçimde dolgu gerecinin üzerine tutturulur ve işlem tamamlanır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Spiral yaylı sert döşemeye dolgu gereci koyma uygulaması yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Dolgu gerecini hazırlayınız.</p> 	<p>➤ Telora ölçüsüne göre dolgu gerecini kesin.</p>
<p>➤ Astar gerecini hazırlayınız.</p> 	<p>➤ Döşemede kullanılacak dolgu gereğine göre astar seçiniz.</p>
<p>➤ Dolgu gerecini döşemeye yerleştiriniz.</p> 	<p>➤ Yayıları sağlam bir şekilde teloraya tutturunuz.</p>

➤ Dolgu gerecini tespit ediniz.

➤ Döşemede kullanılacak yere göre bir astar kumaş seçiniz.

➤ Astar gerecini tespit ediniz.

➤ Astar gerecini gerdirerek takmayı unutmayınız

➤ Ölçü ve biçim kontrolü yapınız.

➤ Döşeme yüksekliğini ve biçimini kontrol ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet kapsamında kazandığımız bilgileri, aşağıdaki soruları cevaplandırarak değerlendiriniz.

Çoktan Seçmeli Sorular

1. Spiral yaylı döşeme dolgusunda aşağıdakilerden hangisi kullanılmaz?
A) Kauçuk
B) Pamuk
C) Silikon elyaf
D) Kolan
2. Spiral yaylı sert döşeme hangi tür işlerde uygulanır?
A) Kapitone işlerde
B) Basit ve ucuz işlerde
C) Döşemenin sert olması istenilen işlerde
D) Döşemenin sağlam olması gereken işlerde
3. Vatka pamuklarının yerini hangi gereçler almıştır?
A) Elyaf lar
B) Kumaş lar
C) Kolan lar
D) Spiral yay lar
4. Aşağıdakilerden hangisi spiral yaylı döşemede kullanılan yüz kaplama gereci değildir?
A) Kumaş
B) Kanaviçe
C) Deri
D) Yapay deri
5. Aşağıdakilerden hangi gereç spiral yayların teloraya tutturulmasında kullanılır?
A) Kıtık
B) Astar bezi
C) Yapıştırıcı
D) Yay kelepçesi

Doğru-Yanlış Test Soruları

Bu faaliyet kapsamında hangi bilgileri kazandığınızı belirleyebilmeniz için bir kısmı doğru, bir kısmı yanlış cümleler verilmiştir. Cümle doğru ise başındaki parantezin içerisine **D**, yanlış ise **Y** harfini koyunuz.

1. () Spiral yaylı sert döşemede kauçuk, dolgu gereci olarak kullanılmaz.
2. () Döşeme mobilyalarının tasarlanmasında insan ölçüleri dikkate alınır.
3. () Döşeme dolgusunda pamuk ve kauçuk kullanılır.
4. () Dolgu gereçlerini döşemeye tutturmak gerekmez.
5. () Döşemenin rahatlığı ve görünümü dolgu gereçlerine bağlıdır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız konularla ilgili konuyu tekrarlayınız. Başarılıysanız bir sonraki bölüme geçiniz.

UYGULAMALI TEST

Spiral yaylı sert döşemeye dolgu gerci koyunuz. Bu uygulamayı aşağıdaki kriterlere göre kontrol ediniz.

Açıklama: Aşağıda listelenen davranışları kendinizde gözleyemediyseniz HAYIR, gözlediyseniz EVET şeklinde karşısındaki kutucuğa (X) le işaretleyiniz.		
Değerlendirme Kriterleri	Değer Ölçeği	
	Evet	Hayır
Uygun bir iş önlüğü giydiniz mi?		
Uygun astar gerci hazırladınız mı?		
Dolgu gereçlerini hazırladınız mı?		
Dolgu gercini döşemeye yerleştirdiniz mi?		
Astar gercini dolgu üzerine düzgün bir şekilde taktınız mı?		
Elle ve gözle ölçü ve biçim kontrolü yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı kontrol ederek kendinizi değerlendiriniz, HAYIR yanıtlarınız var ise bu yanıtlarınızla ilgili konuyu tekrarlayınız. Tamamı EVET ise diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 3

AMAÇ

Tekniğine uygun bir şekilde uygun araç ve gereçlerle spiral yaylı sert döşemeye yüz gereci takabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Bu faaliyet öncesinde yapmanız gereken öncelikli araştırmalar şunlardır:

- Spiral yaylı sert döşemede kullanılan yüz kaplama gereçlerini araştırınız.
- Spiral yaylı sert döşemeye yüz gereci takmada kullanılan döşeme araçlarını ve makinelerini araştırınız.
- Araştırma işlemleri için mobilya döşeme atölyelerini ve bu araç ve gereçleri satan iş yerlerini gezmeniz gerekmektedir. Spiral yaylı döşeme araç ve gereçlerinin kullanım şekil ve amaçları için ise bu aletleri kullanan kişilerden ön bilgi ediniz.

3. SPİRAL YAYLI SERT DÖŞEMEYE YÜZ GERECİ TAKMAK

3.1. Çeşitleri

3.1.1. Seyyar Teloralı Döşemeye Yapılan Yüz Kaplama

Bu döşeme türünde yüz gereci takma işleminin diğer döşeme türlerinden pek farkı yoktur. Yüz kaplama gereci teloranın altına dönecek ölçüde kesilerek hazırlanır.

Resim 2.1: Döşemeye takılmış yüz gereci

Resim 2.2: Döşemeye takılmış astar kumaşı

3.1.2. Sabit Teloralı Döşemeye Yapılan Yüz Kaplama

Sabit teloralı döşemelere fontlu döşemede denilmektedir. Bu tip döşeme işlerinde yüz kumaşı telora altına kadar döndürülmeyecekse kumaş bitim yerlerinin kabara veya şeritlerle gizlenmesi gerekir.

Resim 2.1: Döşemeye yüz gereci yerleştirme

Şekil 2.1: Kumaş bitim yerlerinin şeritle kapatılması

3.2. Özellikleri

Yüz gereci yapılan işin vitrin kısmı olduğundan özenli çalışma gerektirir. Kumaş mümkün olduğunca gergin tespit edilmelidir.

Hafif olarak döşenmesi gereken, puf, sandalye, koltuk ve kanepeler gibi oturma mobilyaları ile yaylı somya yapımında uygulanır. Bu döşemelerde döşeme kalınlığı ortalama 5 cm civarındadır.

3.3. Yapım teknikleri

- Yüz gerecinin altına bir kat plaka elyaf uygun ölçüde kesilerek yerleştirilir.
- Döşeme yüzeyine göre fazlalığı verilerek kesilen kumaş, zımba telleri yardımıyla teloraya tutturulur.
- Tutturulan kenarların dışında kalan kumaş falçata ile kesilir.
- Kumaş ve teloranın ek yerleri gizlemek ve dekoratif görünmesini sağlamak amacıyla şeritle kapatılır. Şerit, sıcak silikon ile yapıştırılır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Spiral yaylı sert döşemeye yüz kaplama gereci takma uygulaması yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Elyafı hazırlayınız.</p> 	<p>➤ Telora ölçüsüne göre elyafı kesiniz.</p>
<p>➤ Yüz kumaşını hazırlayınız.</p> 	<p>➤ Döşeme ölçüsüne göre gerekli fazlalığı vererek kumaşı kesiniz.</p>
<p>➤ Elyafı döşemeye yerleştirerek tutturunuz.</p> 	<p>➤ Elyafı birkaç noktadan teloraya tutturunuz.</p>

<p>➤ Kumaşı döşemeye gergince tutturunuz.</p> 	<p>➤ Karşılıklı birer kenardan çivileyip yeterli gerdirme işleminden sonra çivileri sıklaştırınız.</p>
<p>➤ Kumaş fazlalıklarını keserek temizleyiniz.</p> 	<p>➤ Kumaş fazlalıklarını falçata veya maket bıçağı ile temizleyiniz.</p>
<p>➤ Ölçü ve biçim kontrolü yapınız.</p> 	<p>➤ Döşeme yüksekliğini ve biçimini kontrol ediniz.</p>

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet kapsamında kazandığınız bilgileri, aşağıdaki soruları cevaplandırarak değerlendiriniz.

Çoktan Seçmeli Sorular

1. Aşağıdakilerden hangisi spiral yaylı sert döşemede yüz kaplama gereci olarak kullanılmaz?
A) Yapay deri
B) Deri
C) Kumaş
D) Kolan
2. Spiral yaylar döşemede hangi amaçla kullanılır?
A) Kaliteli olması için
B) Döşeme esnekliğini arttırmak için
C) Döşemenin sert olması için
D) Döşemenin sağlam olması için
3. Şeritler ne amaçla kullanılır?
A) Kumaş bitim yerlerini gizlemek
B) Döşemenin yüksekliğini arttırmak
C) Yüzey kaplamak amacıyla
D) Döşemenin esnekliğini arttırmak
4. Spiral yaylı döşeme hangi tür telora üzerine uygulanır?
A) Lambalı telora
B) Sabit ve seyyar telora
C) Eğmeçli telora
D) Düz telora
5. Kıtık döşemede nerede kullanılır?
A) Yayların hemen üzerinde
B) İlk olarak teloraya takılır.
C) Dolgu gereci olarak
D) Kumaştan hemen önce

Doğru-Yanlış Test Soruları

Bu faaliyet kapsamında hangi bilgileri kazandığınızı belirleyebilmeniz için bir kısmı doğru, bir kısmı yanlış cümleler verilmiştir. Cümle doğru ise başındaki parantezin içerisine **D**, yanlış ise **Y** harfini koyunuz).

1. () Kumaş, yüz gereci olarak kullanılmaz.
2. () Deri, yüz kaplama gereci olarak kullanılır.
3. () Kumaşlar, dokularına göre sınıflandırılır.
4. () Kumaş, teloraya zımba çivileri ile tutturulmaz.
5. () Döşeme kumaşının sürtünmeye dayanıklı olması gerekir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevapladığınız konularla ilgili konuyu tekrarlayınız. Başarılıysanız bir sonraki bölüme geçiniz.

UYGULAMALI TEST

Spiral yaylı sert döşemeye yüz kaplama gereci takınız. Bu uygulamayı aşağıdaki kriterlere göre kontrol ediniz.

Değerlendirme Kriterleri	Değer Ölçeği	
	Evet	Hayır
Açıklama: Aşağıda listelenen davranışları kendinizde gözleyemediyse HAYIR, gözlediyseniz EVET şeklinde karşısındaki kutucuğa (X) le işaretleyiniz.		
Uygun bir iş önlüğü giydiniz mi?		
Yüz kaplama gerecini hazırladınız mı?		
Astar gerecini hazırladınız mı?		
Astar gerecini teloraya düzgün bir şekilde taktınız mı?		
Yüz kaplama gerecini taktınız mı?		
Elle ve gözle ölçü ve biçim kontrolü yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı kontrol ederek kendinizi değerlendiriniz, HAYIR yanıtlarınız var ise bu yanıtlarınızla ilgili konuyu tekrarlayınız. Tamamı EVET ise diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Modül Değerlendirme (Yeterlik Ölçme)

Açıklama: Aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız davranışları değer ölçeğine göre değerlendiriniz.		
Değerlendirme Ölçeği	Evet	Hayır
1-Faaliyet Ön Hazırlığı		
A.Çalışma ortamını faaliyete hazır duruma getirdiniz mi?		
B.Kullanılacak araç-gereci uygun olarak seçtiniz mi?		
C.Kullanacak malzemelerin uygunluğunu kontrol ettiniz mi?		
2-İş Güvenliği		
A. Çalışma ortamında yeterli güvenlik tedbiri aldınız mı?		
B.Döşeme esnasında olabilecek yaralanmalara karşı tedbir aldınız mı?		
C.Çalışma ortamında yeterli aydınlatma sağladınız mı?		
D.Kullanılan araç gereçleri işlem sonunda kaldırdınız mı?		
3.Spiral yaylı sert döşeme zemini yapmak		
A.Uygun bir iş önlüğü giydiniz mi?		
B.Uygun astar gereci hazırladınız mı?		
C.Yay boylarını uygun ölçüde hazırladınız mı?		
D.Yayları teloraya taktınız mı?		
E.Astar gerecini teloraya düzgün bir şekilde taktınız mı?		
F.Elle ve gözle ölçü ve biçim kontrolü yaptınız mı?		
4. Spiral yaylı sert döşemeye dolgu gereci koymak		
A.Uygun bir iş önlüğü giydiniz mi?		
B.Uygun astar gereci hazırladınız mı?		
C.Dolgu gereçlerini hazırladınız mı?		
D.Dolgu gerecini döşemeye yerleştirdiniz mi?		

E.E.Astar gerecini dolgu üzerine düzgün bir şekilde taktınız mı?		
F.Elle ve gözle ölçü ve biçim kontrolü yaptınız mı?		
4. Spiral yaylı sert döşemeye yüz gereci takmak		
A.Uygun bir iş önlüğü giydiniz mi?		
B.Yüz kaplama gerecini hazırladınız mı?		
C.Astar gerecini hazırladınız mı?		
D.Astar gerecini teloraya düzgün bir şekilde taktınız mı?		
E.Yüz kaplama gerecini taktınız mı?		
F.Elle ve gözle ölçü ve biçim kontrolü yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı kontrol ederek kendinizi değerlendiriniz, “HAYIR” yanıtlarınız var ise hayır yanıtlarınızla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız. Tamamı “EVET” ise bir sonraki modüle geçiniz.

CEVAP ANAHTARLARI

Öğrenme Faaliyeti 1 Çoktan Seçmeli Test Cevap Anahtarı

Sorular	Cevaplar
1	D
2	B
3	A
4	B
5	D

Öğrenme Faaliyeti 1 Doğru Yanlış Test Cevap Anahtarı

Sorular	Cevaplar
1	D
2	Y
3	Y
4	D
5	D

Öğrenme Faaliyeti 2 Çoktan Seçmeli Test Cevap Anahtarı

Sorular	Cevaplar
1	D
2	B
3	A
4	B
5	D

Öğrenme Faaliyeti 2 Doğru Yanlış Test Cevap Anahtarı

Sorular	Cevaplar
1	Y
2	D
3	D
4	Y
5	D

Öğrenme Faaliyeti 3 Çoktan Seçmeli Test Cevap Anahtarı

Sorular	Cevaplar
1	D
2	B
3	A
4	B
5	C

Öğrenme Faaliyeti 3 Doğru Yanlış Test Cevap Anahtarı

SORULAR	CEVAPLAR
1	Y
2	D
3	D
4	Y
5	D

MODÜL DEĞERLENDİRME

Modül sonunda kazandığınız davranışların değerlendirilmesi için öğretmeniniz size ölçme aracı uygulayacaktır. Bu değerlendirme sonucuna göre bir sonraki modüle geçebilirsiniz.

Spiralli döşeme modülünün değerlendirmesi için öğretmeninizle iletişim kurunuz.

KAYNAKÇA

- İLTER, Rıfat N. **Modern Döşemecilik ve Ev Dekorasyonu**, Ankara 1974
- DİNÇEL, Kemal, **Mobilya Döşemeciliği, Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu Yayınları** Ankara 1971
- GÜRTEKİN, Ali-OĞUZ, Mehmet. **Mobilya ve Dekorasyon Gereç Bilgisi Temel Ders Kitabı**. M.E. B: DEVLET KİTAPLARI İstanbul 2006
- İLTER, Rıfat N. **Mobilya Döşemeciliği** MEB: Yayınevi, İstanbul 1990
- USTA Osman&İsmet, **Köksal Döşeme**- Siteler Ankara
- KUZU, Haydar, **Oba koltuk** Siteler -Ankara
- www.agacisleridersleri.tripod.com